

Srbija i Republika Srpska će raditi zajedno na izgradnji čak tri nove hidroelektane na reci Drini. U pitanju su HE Foča, Paunci i Buk-Bijela koje će po snazi odgovarati bloku 2 u HE Đerdap 1. HE Buk-Bijela kao čeona elektrana, sa stanovišta veličine akumulacije, trebalo bi da bude najveća elektrana na Drini (uzvodno od Višegrada). HE Foča je jedna od planiranih hidroelektrana u sistemu hidroelektrana na gornjoj Drini.

Ugovor potpisan između Srbije i Republike Srpske o formiranju zajedničkog preduzeća za hidroelektrane na Drini na koji se čeka 40 godina, ne znači, kako se danima spekulisalo, preuzimanje Elektroprivrede Republike Srpske od Elektroprivrede Srbije.

To su potvrdili i Aleksandar Vučić, predsednik Srbije i Milorad Dodik, predsednik RS, ističući da je reč o novom projektu u vezi sa srednjim tokom Drine, te da nema govora o prodaj, već je to investiranje.

Prvi čovek Srbije rekao da je Srbija zainteresovana za kupovinu drugih elektrodistribucija u regionu i dodao da Beograd nikada neće uraditi bilo šta što ne bi bilo u interesu Srpske, dodajući da je regionu potrebno ukрупnjavanje.

Iako nema mnogo detalja o novom projektu, „Politika” saznaje da definitivno nema reči ni o kakvom preuzimanju Elektroprivrede Republike Srpske (ERS) od EPS-a.

Naime, ERS je mešoviti holding – akcionarsko društvo, pri čemu nije 100 odsto u vlasništvu države, već je deo ERS-a u vlasništvu malih akcionara, tako da i ukoliko bi postojala takva namera (prodaja ERS-a EPS-u) to bi bilo objavljeno na „sva zvana”.

To je i realno teško sprovesti, tako da za sada ostaje samo u domenu praznih priča, potvrđuje izvor „Politike”. Drugo, formiranje zajedničke firme se odnosi samo na nove hidroelektrane čija će izgradnja biti zajednički finansirana i koje će poslovati u sklopu tog novog zajedničkog preduzeća.

Postojeće hidroelektrane, kako EPS-a, tako i ERS-a, ostaju kao i do sada unutar svojih matičnih preduzeća, tako da je teza da će postojeće hidroelektrane izaći iz EPS-a takođe besmislena, ističe ovaj „Politikin” izvor.

U svetlu obaveza po Pariskom sporazumu i trendovima ka dekarbonizaciji, svaki projekat koji podrazumeva izgradnju kapaciteta iz obnovljivih izvora energije je nesumnjivo bitan i u budućnosti će doneti koristi i jednoj i drugoj strani.

Na pitanje hoćemo li zahvaljujući tom novom preduzeću graditi još velikih hidroelektrana ili su predviđene male i utiče li to na povećanje proizvodnih kapaciteta, isti izvor kaže da je novo preduzeće formirano sa ciljem izgradnje tri hidroelektrane – HE Foča (snage 44,15 megavata, HE Paunci (snage 43,21 megavata i HE Buk-Bijela (snage 93,52 MW). Dakle, ovde nije reč o mini-hidroelektranama, već o hidroelektranama ukupne instalisane snage od 180 megavata, što je ekvivalentno recimo snazi bloka 2 u HE Đerdap 1.

Ova snaga, primera radi, predstavlja oko 2,5 odsto ukupne instalisane snage svih elektrana koje su u vlasništvu EPS-a, ističe isti izvor.

Svako povećanje instalisanih kapaciteta, posebno ako tu nije reč o energiji iz uglja i lignita (zbog pritisaka da se proizvodnja iz uglja napusti), doprinosi povećanju sigurnosti snabdevanja, kako kupaca u Srbiji, tako i kupaca u Republici Srpskoj.

S druge strane, ne treba ni precenjivati značaj gor navedenih kapaciteta u smislu nekog većeg strateškog uticaja na obe elektroprivrede, imajući u vidu da tu nije reč o nekoj velikoj snazi. Ipak, planirani kapaciteti će zbog veće stabilnosti proizvodnje iz hidropotencijala imati veći značaj nego recimo proizvodnja 180 megavata iz vetra ili solara na koje nepovoljnije utiču vremenski uslovi.

Izvor: politika.rs